

Pelastustoimi ja varautuminen

Sisäministeriö
kirjaamo.sm@gov.fi

Lausuntopyyntö 16.6.2023, VN/10846/2023

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi yhteistoiminnasta väestönsuojeluun varautumisessa

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on perehtynyt luonnokseen. Aluehallintovirasto esittää luonnoksesta seuraavat yleiset ja yksityiskohtaiset huomiot.

- Asetusluonnoksella tavoiteltava väestönsuojelujärjestelyiden suunnitelmien ja siihen liittyvän yhteistoiminnan edistäminen on aluehallintoviraston näkemyksen mukaan tarpeellista. Asetusluonnos on asiasisällöltään sekä perusteluiltaan selkeä ja pääosin riittävä. Koska väestönsuojeluun liittyvä yhteistoiminvastuu on jo osoitettu pelastuslain 65 §:ssä eikä asetusta aluehallintoviraston käsityksen mukaan toisi mukanaan uusia velvoitteita esimerkiksi suunnitelmien laatimisen määräajalle, olisi asetusluonnoksella tavoiteltu vaikutus saatavissa myös ohjeella. Ohje mahdollistaisi asiakokonaisuuden monipuolisemman ja joustavamman käsittelyn.
- Lausuttavana olevalla asetuksella velvoitettaisiin asettamaan hyvinvointialueelle uusi väestönsuojelun yhteistyöryhmä. Sote-järjestämislain 50 §:n perusteella on asetettu hyvinvointialuekohtaiset sosiaali- ja terveydenhuollon varautumisen yhteensovittamisen ryhmät. Lisäksi nykyisin käytännössä kaikissa maakunnissa toimii omaehtoinen maakunnallinen varautumisen ja valmiuden yhteistoimintarakente (valmiustoimikunta, turvallisuusfoorumi tai muu vastaava). Näissä kaikissa yhteistyöryhmissä pääpiirteissään samat toimijat käsittelevät samaa alueen toimijoiden yhteistä varautumisen ja valmiuden teemaa. Maakunnallisten turvallisuusfoorumien (vast.) vakioiminen yhteisesti tunnistetuiksi rakenteiksi varautumisen yhteensovittamiseksi ja häiriötilanteen aikaiseksi yhteistyörakenteeksi on laajasti esille tuotu tarve.

Aluehallintovirasto esittää, että asetustuonnoksen perusteluissa tuotaisiin päällekkäisten rakenteiden välttämiseksi esille mahdollisuus asettaa väestönsuojelun yhteistyöryhmä maakunnallisen varautumisen ja valmiuden yhteistoimintarakenteen yhteyteen esimerkiksi alaryhmäksi.

- Valmistelumuistion yleisperustelujen mukaan asetuksella säädettäisiin yhteistyöstä ja suunnitelmista hyvinvointialueen toimialueella. Valmistelumuistion 2 §:n perustelujen mukaan "Aluehallintovirastot toisaalta voivat edistää koko toimialueensa varautumisen yhteensovittamista yhteistyöryhmässä esille tulleiden asioiden osalta."

Aluehallintovirasto esittää, että asetuksessa tai sen perusteluissa otetaan kantaa hyvinvointialueiden väliseen väestönsuojelujärjestelyjen yhteensovittamisen vastuisiin tai viitataan mahdolliseen lähteeseen, jossa yhteensovittamisvastuu todetaan. Väestönsiirroissa olisi suurella todennäköisyydellä kyse hyvinvointialueelta toiselle tapahtuvista siirroista, jolloin eri alueiden toimijoiden tilanteen aikainen yhteistoiminta on välttämätöntä. Alueiden keskenään erilaiset järjestelyt mahdollisesti haittaavat toteuttamista. Tämän yhteensovittamisen vastuisiin liittyvät epäselvyydet on tuotu esille esimerkiksi evakuointiohjeen luonnoksesta lausuttaessa, jossa vastuu on paikoin ymmärrettävissä joko hyvinvointialueen pelastusviranomaisten väliseksi, YTA-alueen johtokeskuksille tai aluehallintovirastoille.

- Asetuksen 3 §:n mukaan yhteistyöryhmässä käsiteltäisiin myös väestön varoittamiseen liittyviä järjestelyjä. Väestön varoittaminen on pelastustoimintaan lukeutuva ja lähtökohtaisesti pelastustoimen tehtävä. Valmistelumuistiossa viitataan tämän tehtävän osalta muiden toimijoiden vastuulla oleviin väestön varoittamisen järjestelyihin, mutta näitä vastuita ei ole tuotu esille. Perusteluja on tältä osin tarpeen täsmentää ja tuoda näin esille tarve yhteensovittaa asiaa yhteistyöryhmässä.

Johtaja

Tarja Wiikinkoski

Pelastusylitarkastaja

Juha Vilkki

Tämä asiakirja LSSAVI/11079/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/11079/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Wiikinkoski Tarja 28.08.2023 17:35

Esittelijä Vilkki Juha 28.08.2023 16:23